

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 25 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 5. października. Stosownie do uchwalonej najwyższem postanowieniem z dnia 14. września 1852 organizacyi sądowej mianował Jego Excelencya c. k. minister sprawiedliwości dekretem z d. 15. września 1855 l. 10379 adwokatami w obrębie lwowskiego c. k. wyższego sądu krajowego doktorów praw i konsypientów adwokatury: Zygmunta Rodakowskiego i Ludwika Płotnickiego; pierwszego w siedzibie c. k. urzędu powiatowego w Żółkwi, drugiego w siedzibie c. k. sądu obwodowego w Złoczowie. Obadwaj mianowani złożyli dnia 5. października r. b. przed tutejszym c. k. wyższym sądem krajowym przepisana przysięgę, co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Lwów, 3. października. Na mocy nakazanej najwyższem postanowieniem z dnia 14. września 1852 organizacyi sądowej mianował Jego Excelencya c. k. minister sprawiedliwości dekretem z dnia 15. września r. b. l. 10.379 doktorów praw i konsypientów adwokatury: Maryana Warteresiewicza i Leona Koźmińskiego adwokatami w obrębie lwowskiego c. k. wyższego sądu krajowego, a mianowicie Dra Maryana Warteresiewicza w siedzibie Złoczowskiego a Dra Leona Koźmińskiego w siedzibie Tarnopolskiego c. k. sądu obwodowego. Mianowani i adwokaci złożyli dnia 3. października r. b. przepisana przysięgę przed tutejszym c. k. wyższym sądem krajowym, co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Lwów, 28. września. C. k. komisya organizacyi krajowej na Bukowinie mianowała w porozumieniu z bukowińskim prezydentem krajowego rządu kancelistami przy mieszanych urzędach powiatowych na Bukowinie: Dominikalnych mandataryuszów Franciszka Chmielowskiego do Seretu i Dyonizego Soleckiego do Kotzman, — subst. pisarza urzędu kameralnego Frydolina Jakubowskiego do Radautz, dominikalnego mandataryusza Ludwika Czechowicza do Waszkoutz, dyurnistę przy c. k. forum bukowińskim Fryderyka Jenkner i dyurnistę przy c. k. urzędzie podatkowym w Czerniowcach Michała Prokopowicza do Storozhenetz, a nakoniec dominikalnego mandataryusza Stanisława Kulczyckiego do Zastawny.

Lwów, 24. września. Uchwałą galicyjskiej c. k. komisji organizacyi krajowej w porozumieniu z panem prezydentem krajowego rządu krakowskiego, mianowani są aktuaryuszami przy mieszanych urzędach powiatowych w administracyjnym okręgu krakowskim:

C. k. komisarz dystryktowy Józef Wyrobisz do mieszanego urzędu powiatowego w Wadowicach, referent byłej krakowskiej rady administracyjnej Aleksander Gołębiowski do Oświęcimsa, substytut sekretarza przy krakowskiej c. k. władzy obwodowej Rajmund Marxen do Wieliczki, c. k. obwodowy konficient rachunków i sekretarz przy c. k. krakowskiej komisji ministerjalnej uwolnienia od ciężarów gruntowych Waleryan Zatorski do Wadowic, c. k. mandataryusz kameralny Jan Friedhuber-Grubenthal do Wojnicza, przełożony kameraryi w Willamowicach Andrzej Kasprzak do Kęt, protokolista magistratu w Białe Wincenty Fischa do Biały, magistratualny sekretarz w Nowym Sączu Antoni Schabiński do Starego Sącza, magistratualny kancelista w Białe Franciszek Józef Fischer do Biały, magistratualny protokolista w Wadowicach Józef Damski do Kalwaryi, magistratualny assessor w Leżajsku Bazyl Kiszakiewicz do Leżajska, magistratualny assessor w Przeworsku Ludwik Sawicki do Przeworska, magistratualny protokolista w Bochni Konstantyn Stojalowski do Bochni, kasyer miejski Jakób Nędzki do Gorlic, magistr. assessor w Gorlicach Wincenty Albrycht do Gorlic, magistr. kancelista w Krośnie Jan Rozmuski do Krosna, magistr. sekretarz w Krośnie Józef Albrycht do Krosna, c. k. kanceliści obwodowi: Karol Gawiński do Jasła, Adolf Nawrocki do Pilzna, Waleryan Mogilnicki do Myślenic, Adolf Nawrocki do Niska, Franciszek Cwetka do Leżaj-

ska, Adolf Rath do Łańcuta, Wilhelm Nawratil do Bochni i Jan Łopatynier do Sokolowa, justycyaryusze prywatni: Antoni Małecki do Makowa, Teofil Jędrzejowski do Ślemienia, Feliks Holzer do Łańcuta i Józef Paszyński do Sokolowa, mandataryusze dominikalni: Maciej Frisch do Muszyny w Krynicy, Jan Dunin do Wadowic, Cypryan Dziegiełowski do Tymbarku, Franciszek Ksawery Kowalski do Żabna i Karol Łaziński do Przeworska, c. k. mandataryusz kameralny Antoni Pleszowski do Kolbuszowa, mandataryusze dominikalni: Franciszek Kawski do Ropczyce i Jan Stefan Majewski do Krosna, subst. przełożony magistratu Jan Lepszy do Krościenka, dominikalny mandataryusz i aktuaryusz przy powiatowej komisji uwolnienia od ciężarów gruntowych w Dębicy Józef Święcicki do Czarnobrzega, mandataryusz dominikalny Ignacy Dzierżanowski do Czarnego Dunajca, mąż zaufania przy powiatowej komisji podatku dochodowego Karol Nawrat do Liszek, mandataryusze dominikalni: Michał Miciński do Jordanowa i Ignacy Cybulski do Wiśnicza, pisarz gminy Jan Taboriski do Dobczyce, justycyaryusz prywatny Adolf Dunin Rzuchowski do Niepolomic, rewizor policyi Ferdynand Müller do Dąbrowy, mandataryusze: Jan Trullaj do Starego Sącza, Jan Witkowski do Limanowy, Marcin Wodzicko do Nowego Targu, Wincenty Falkowski do Głogowa, Julian Nawrocki do Jasła, Antoni Zielonka do Pilzna, Jan Rutschka do Zassowa, Ignacy Deissenberg do Tyczyna, Jan Machnicki do Mielca, Floryan Ortyński do Frysztaka, Kamil Krause do Dukli, Michał Pieczonka do Strzyżowa, Kasper Iwanicki do Kęt, Jan Hebenstreit do Biecz, Wincenty Kozłowski, terażniejszy aktuaryusz przy powiatowej komisji uwolnienia od ciężarów gruntowych, do Radłowa i Antoni Grocholski do Tuchowa, adjunkt oberamtu Teodor Homolacz do Myślenic, subst. adjunkt dystryktowego komisaryatu Karol Persa do Limanowy, sędzia policyjny Antoni Spilhaczek do Dąbrowy, przełożony oberamtu Arcyksięcia w Soll Antoni Koralewski do Brzostka, dominik, mandataryusz Hypolit Moszyński do Brzeska, przełożony oberamtu Arcyksięcia Jan Gruner do Żywca, nakoniec dominik, mandataryusze: Aleksander Machnicki do Tymbarku, Karol Kraus do Tyczyna, Jędrzej Wojnarowicz do Żmigrodu, Władysław Misiewicz do Rozwadowa, Mieczysław Starzewski do Wieliczki i Czerniowiecki c. k. foralny auskultant Konstantyn Ramult do Niska.

Sprawy krajowe.

(Dac na instytut ślepych.)

Lwów, 4. października. Lwowski instytut ciemnych odebrał z wdzięcznością kwotę 4 złr. m. k., którą p. *Michał Bunzlauer*, dzierzawca Czernichowice, przesłał na ręce pana starosty obwodu Tarnopolskiego.

Ameryka.

(Kalifornia i jej stosunki społeczne.)

Korespondent dziennika *Times* z Kalifornii skreśla dobitny obraz społecznych stosunków tego kraju. Oto niektóre ciekawsze szczegóły:

„San Francisco, 28. lipca.”

Zbrodnia zabójstwa wydarza się tu tak często, że w każdym innym kraju uważano-by to za zupełną desorganizację społeczeństwa. U nas zaś są wszyscy tak dalece z tem oswojeni, że podobny wypadek nikogo już niezatrważa. Przed kilkoma dniami wyliczał jeden z dzienników tutejszych wszystkie zabójstwa popełnione w Kalifornii od sześciu miesięcy i zebrał ich 219. Oprócz tego obwieszono jeszcze dwie osób na mocy wyroku sądowego, a 24 po sprawiedliwości ludu. W czerwcu zabito lub zamordowano skrytobójczym sposobem przeszło 20 osób, a trzeba wiedzieć, że liczba ta jest wcale skromna w porównaniu z temi samymi rubrykami z dawniejszych miesięcy. Sposób, w jaki opisują dzienniki te wypadki jest bardzo charakterystyczny. Można by mniemać, że to buletyny z giełdy, tak lakoniczny, tak suchy bywa ich styl; i gdyby to nieoburzało, można by się w istocie tem ubawić. Tak np. pisze „Clipper“:

„Przeгляд spełnionych w ciągu tygodnia zbrodni. — W słoczonych tego tygodnia walkach na pistolety i noże niewydarzyło się nic szczególnego. Zresztą niewiele takich wypadków możemy naliczyć. Zeszłego piątku został niejaki Cardinell, gdy się opierał urzędnikowi policyi, postrzelony w piersi. Z początku powątpiewano o jego życiu, ale teraz ma się już lepiej. We wtorek wieczór postrzelono pana Dra Loring; kula przeszła mu brzuch i ranila jeszcze potem w uda pana Jammisona. Pan Loring jest w bardzo opła-

kany stanem; pan Jammison ma nadzieję wyzdrowieć. Niemożna przy tem zdarzeniu obwinie nikogo o zbrodniczy zamiar; byłto tylko przypadek, który wydarzył się w pewnym domu, gdzie właśnie tanczono Fondango. Strzał godził nie na tych, co zostali ranieni, leez na murzyna, który pobił pewnego Europejczyka. Pewien zamieszkały w Mercedes lotr, imieniem Brown, zabił trzech woźnych, którzy go aresztować mieli.⁴

Pobłażliwość sędziów lub łagodność władzy wykonawczej uważa prawie wszystkich tych zbrodniarzy od kary śmierci i przeto słusznie utrzymuje dziennik *Alta California*, że popełniane w tym kraju gwałty na osobach są równie nietykalne, jak wolność obywatelska.

Nawet władze policyjne traktują w szczególniejszy sposób podobne excesa. Najpierw zważają na nie tylko wtedy, jeżeli uczestnicy zbrodni zajmują wyższe stanowisko w społeczeństwie. Jeżeli kupiec da adwokatowi policzek, musi zapłacić za karę 500 dolarów zapewne dla ocalenia honoru stanu adwokackiego, gdy tymczasem ów zuchwalec, który pobił konzula francuzkiego pana Dillon, skazany został tylko na 25 dolarów, a kupiec, który omało nieubił pewnego nauczyciela okupił się 1 dolarem. A urzędnik wydający taki wyrok uchodzi za najgodniejszego męża, który ma najlepsze zamiary.

Jeżeli strony mające udział w takich zdarzeniach, obstają przytem, by sprawę ich przedłożono sądowi przysięgłych, wydarza się często, że debaty tej szanownej jurydyki przybierają nader komiczny charakter. Oto podajemy ich próbkę z pewnego dziennika:

„Cohen został obwiniony, że dopuścił się zniewagi względem Parka. Wysłuchano świadków, poczem wystąpili adwokaci. Pułkownik James, zastępca Parka, powiedział tyle tylko: „Żądam, ażeby oskarżony został uznany winnym!“ — „A ja“, — odrzekł pan Tillfort — „spodziewam się, że będzie uznany niewinnym.“

Sędzia sprawił się również prędko z swego urzędu. — „Moi panowie przysięgli“ — rzekł — „od panów zależy tylko uznać oskarżonego winnym lub niewinnym.“

Inną razą uderzył kapitan Kurd jakiegoś pana Vandevator szpicrutem w twarz; sąd przysięgłych uznał go winnym, ale polecił winowajcę zyczliwości sędziemu. A że niebyło najmniejszej zasady do złagodzenia kary, pytał sędzia, dlaczego robiono mu takie polecenie. — „Dlatego“ — odpowiedziano mu, — że Vandevater niezastrzelił natychmiast tego jegomości, który uderzył go w twarz szpicrutem.“ — Inny zaś przysięgły dodał: „Vandevater jestto nikczemnik niezastługujący na sympatyę; gdyż mógł sobie własnymi rękoma wymierzyć sprawiedliwość.“

Hiszpania.

(Potwierdzenie w urzędach Dworu.)

Dziennik madrycki z 23. września zawiera trzy dekreta, mocą których potwierdzono i pozostawiono na ich dotychczasowych posadach przy Dworze Jej Mości królowej pierwszego podkomorzego księcia Baylen, pierwszą ochmistrzą księżnę Alba, i intendanta jeneralnego, de los Heros. Trybunał sądowy Roty zamknął wczoraj swe posiedzenia.

Anglia.

(Poczta londyńska: Nowy Lord Mayor Londynu. — Pierwotny pułk legii szwajcarskiej. — Powód pogłoski o powrocie Lorda Russel do gabinetu. — Poświęcenie choru katolickiego.)

Londyn, 29. września. Nowo-wybrany Lord-Mayor miasta Londynu Alderman David Salomons wybrany był w r. 1835 Szeryfem w Londynie i Middlesex a w r. 1839 pierwszy szeryfem w Kent. Jestto pierwszy Izraelita, co piastował te obydwie urzędy. — W roku 1851 wybrany był do parlamentu, ale nieotrzymał wstępu, wzbraniał się bowiem złożyć przysięgi według przepisanej rotty. — Pod względem politycznym należy Alderman Salomons do partji liberalnej i jest za rozszerzeniem prawa głosowania i za krótszymi parlamentami.

— Stojący w Dwurze pierwszy pułk legii szwajcarskiej przeznaczony jest do Malty i odpłynie w tych dniach z Portsmouth. Liczy 46 oficerów i 1350 żołnierzy. Dowódcą legii szwajcarskiej mianowany jest pułkownik Charles Sheffield Dickson. — Oddział huzarów i ułanów składający się z 214 żołnierzy, odszedł dziś z Maidstone do Liwerpolu, zkąd odpłynie do Krymu.

— Zapewnienie dziennika *Globe*, że lord J. Russell nie myślał nigdy o przymierzu ze stronnictwem Cobdena i Peela, lecz raczej zgadza się zupełnie z zewnętrzną polityką lorda Palmerstona, dało powód do pogłoski, jakoby lord John miał znowu niebawem wstąpić do gabinetu.

— Wczoraj zrana poświęcał kardynał Wiseman przy asystencji kilku biskupów i dygnitarzy kościoła nowy chór i inne nowe budowle w rzymsko-katol. katedrze św. Jana w Salford. Było obecnych blisko 1600 osób, a między niemi najznakomitsze rodziny z okolicy. Kardynał miał długie kazanie poczęści przeciw Puzeitom i wystawiał ich sektarstwo w obec istniejącej od wieków jedności rzymsko-katolickiego kościoła.

Francya.

(Poczta paryska: Książę Sachsen-Koburg wyjechał. — Doniesienie o zdrowiu jenerala Bosquet. — Abd-el-Kader wraca. — Jence rosyjscy na słowo honoru. — Towarzystwo kredytu ruchomego odracza emisję obligacyi. — Komisye dobroczynności. — Próby domaganie się o podwyższenie płacy.)

Paryż, 30. września. Jego królewiczowska Mość książę Sachsen-Koburg-Gotha opuścił wczoraj wieczór Paryż, zwiedziwszy poprzednio powszechną wystawę przemysłową. Książę udaje się

prosto do Koblency. (Ob. doniesienia z ost. poczty w wczorajszym numerze Gaz. Lwow.) — Matka jenerala Bosquet mieszka jak wiadomo w Pau. Dziennik tamtejszy *Memorial* uspokaja względem stanu zdrowia jenerala następującem doniesieniem: „Czytelnicy nasi dowiedzą się z przyjemnością, że jenerał Bosquet już tak dalece jest wyleczony z swej rany, że napisał list własnoręczny do swej matki.“ — Abd-el-Kader powraca w tych dniach do Marsylii, zkąd odpłynie do Syrii, gdzie mu wyznaczono miasto Damask na mieszkanie. — Wczoraj przybyło tu z Marsylii czterech oficerów rosyjskich, rannych w bitwie nad Czerną i wziętych w niewolę francuską; udają się do Tours. Po wzięciu w niewolę wysłano ich zaraz do Konstantynopola i umieszczono w szpitalu urządzonym w hotelu ambasady rosyjskiej w pokojach przeznaczonych dla oficerów francuskich. Są jeńcami na słowo honoru i jadą bez straży na miejsce przeznaczenia.

— Jeneralne towarzystwo kredytu ruchomego uchwaliło, jak donosi *Monitor*, odroczyć emisję swych obligacyi, by odpowiedzieć woli rządu, który uznał za rzecz stosowną wstrzymać teraz wszelką koncesję i upowaznienie tworzenia nowej waluty.

— W radzie ministrów naradzano się temi dniami na posiedzeniu nadzwyczajnem nad kwestyą zboża, a mianowicie najprzód nad projektem senatora Bethmont, według którego we wszystkich gminach kraju mają być ustawione komisye dobroczynności, któreby się starały o to, ażeby ubogim mieszkańcom dostarczano chleba, równie jak w Paryżu po cenach zniżonych.

— Robotnicy w naszych portach wojennych zażądali podwyższenia płacy, a władze miejscowe popierają ich prośbę w ministeriach. — Po prędko przytłumionych niepokojach w Evreux zaszły podobne excesa w Bernays, także w departamencie Eure. Wszyscy robotnicy z okolicy przybyli w masach wśród wielkiej wrzawy na targowicę i każdy żądał żyta po 10 franków.

Belgia.

(Nowiny dworu.)

Bruxela, 30. września. Hrabia Flandryi odjechał dziś do Akwisgranu powitać króla Prus w imieniu swego ojca. Wczoraj odprowadzał do Verviers księżnę Orleańską powracającą z swymi synami do Niemiec. Królowa Amalia, wdowa po Ludwiku Filipie, przybędzie jutro w towarzystwie księstwa Montpensier do Ostendy, a pojutrze na zamek Laeken. Księstwo Montpensier wracają do Hiszpanii.

Holandya.

(Okreśta pruskie z ładunkiem zboża.)

W Vliessingen stoją według doniesienia z d. 24. września od kilku dni pruskie okręta „Atlas“, „Fritz“ i „Eduard“ oczekując dalszych rozkazów względem swego przeznaczenia. Przybywają z Gałacu z ładunkiem pszenicy, a Rosyianie przytrzymywali je, dopóki kapitanowie ich nie złożyli u konzula swego pisemnych deklaracyi, że nie wiozą swych ładunków do żadnego portu nieprzyjacielskiego.

Włochy.

(Celebra biskupa Ormiańskiego w St. Louis des Français.)

Monitor donosi z **Rzymu** z dnia 22. września: W kościele Saint Louis des Français odśpiewano dnia 16. uroczyste Te Deum z podziękowaniem za zwycięstwo pod Sebastopolem. Hurmuz, ormieński arcybiskup z Syry i reprezentant narodu swego przy stolicy apostolskiej odśpiewał Te Deum i udzielał błogosławieństwa. Gotowość i radość, jaką ten prałat okazał dowodzi, jak szczerzy udział bierze w zwycięstwie, którem usunięto przewagę Rosyi w Oryencie.

Niemce.

(Dr. Prokesch-Osten powrócił. — Minister dworu hiszpańskiego zawierzyteliony w Frankfurcie.)

Frankfurt, 29. września. Z powrotem z Paryża przybył tu wczoraj c. k. związkowy poseł przydyalny, baron Prokesch-Osten. — Jej Mość Królowa hiszpańska zawierzytelniła kawalera Franciszka de Estrada w charakterze rezydującego ministra przy senacie wolnego miasta Frankfurtu.

Rosya.

(Zjazd familii Cesarzkiej Moskwie. — Reforma obrotu handlowego z Chinami.)

Z Moskwy 15go września donosi *Gazeta Warszawska*: Dnia 13. b. m. raczyli uszczęśliwić tutejszą stolicę swem przybyciem: Jej Cesarzka Mość Najjaśniejsza Cesarzowa Alexandra Fedorowna, Jego Cesarzka Wysokość Wielki Książę Mikołaj Konstantynowicz i Ich królewskie Wysokości księżna Ludwika i księżna Marya Niderlandzkie. — Tegoż dnia Jego Cesarzka Wysokość Wielki książę Konstanty Mikołajewicz raczył wyjechać do miasta Mikołajewa. — 4go września raczyła przybyć do tutejszej stolicy Jej Cesarzka Wysokość Wielka księżna Helena Pawłówna.

— Dnia 13. sierpnia podpisał Jego Mość Cesarz ukaz zaprowadzający reformę w obrocie handlowym Kłachty z Chinami. Główna treść tego ukazu następująca: 1. Handel towarami na Kłachcie z Chinami może się odbywać po cenach dowolnych bez wszelkiego ograniczenia. 2. Dozwala się wywozić złoto na Kłachcie, jednakże łącznie tylko z towarami, a wartość przeznaczoną do wywozu monety złotej, tudzież shtab złotych lub srebrnych nie może przenosić trzeciej części wartości wyrobów, lub połowy towarów surowych, jakie są w transporcie razem z monetą lub kruszczem. 3. Również i kupcy

Kiacheccy drugiej gildy mogą się trudnić handlem zagranicznym, lecz obrót ich handlowy nie może przynosić rocznej sumy 90.000 rubli. 4. Tak samo mogą mieć udział w handlu agenci handlowi i maklerze w Kiachcie pierwszej i drugiej gildy, i handel ten na własny rachunek prowadzić. 5. Z dworca na ładunek towarów przeznaczonych na Kiachtę mogą przenoszone być towary do domów prywatnych dla okazania ich Chińczykom; nie sprzedane zaś na targu towary należy złożyć na powrót w dworec pomienionym, a to zaraz po skończonym jarmarku. 6. Stan kupiecki w Kiachcie może na wzór innych miast rosyjskich i z uwzględnieniem stosunków miejscowych zawiązać stowarzyszenie giełdowe. — Oprócz tego powzięto jeszcze środki osobne do śpieszniejszego i powszechnego ogłoszenia warunków handlowych, aby z dozwolenia tego korzystać mogli kupcy jeszcze podczas jesiennego jarmarku w Niżnogradzie, dokąd przychodzi główny transport towarów do Chin przeznaczonych.

Grecya.

(Sprawa pana Kalergis.)

Ateny, 21. września. Posłowie mocarstw zachodnich wyjeżdżali na posłuchaniu u Króla dalszy termin 14 dni dla ministra wojny, p. Kalergis. Oświadczyli bowiem, iż na wypadek dymisji jego musieliby żądać nowych instrukcji od swoich rządów, a mianowicie co do pewnych gwarancji.

Turcyja.

(Obchód zdobycia Sebastopola w Smyrnie. — Ordery greckie rozdane.)

Z **Konstantynopola** donoszą z 20. września, że w Smyrnie odbyła się uroczystość w pamięć zdobycia Sebastopola. Rząd oświadczył przy tem, że wszelkie ze strony ludności greckiej demonstracje niezyczliwe skarci surowo.

— Król Otto nadał członkom dywanu, przy sposobności zawarcia traktatu handlowego ordery, a między innymi order Zbawiciela synowi Reszyda, Galib Baszy.

Afryka.

(Wicekról ogłasza wolność wyznania. — Potoczne.)

Z **Aleksandryi** donoszą z 21go września, że porucznik od inżynierii Bej, wybiera się w podróż do Francyi, a to w sprawie kanału Suez. Powstanie muzułmanów w Abissynii przytłumiono. Nowy wicekról oświadczył, że Europejczyków bierze pod swoją opiekę, i ogłosił wolność wyznania religijnego.

Z **Malty** zaś donoszą z 25. września o pochodzie licznego oddziału powstańców trypolitajskich na miasto stołeczne.

Z teatru wojny.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Polożenie obecne wojsk i domyślne dalsze wojenne sprawy według Milit. Zeitung. — Zaostrzenie w potrzeby pod żupę. — Szczegóły uderzenia pierwszym szturmem na Małachów, z korespondencji w Times. — Potoczne.)

Zdaje się, że w krótko nastąpi demonstracja sprzymierzonych z Eupatoryi; książę Gorczakow donosi bowiem z d. 23. b. m., że w tem miejscu jest skoncentrowanych blisko 30.000 ludzi, że jego lewe skrzydło bywa często alarmowano i że d. 23. przyszło do starcia się z infanterją rosyjską, po którym sprzymierzeni cofnęli się aż do Urkusti, zaś dnia 23. zeszedli znowu na dół i restaurowali gościnnie. Gdy Urkusti czyli Riukasta leży w północno-wschodniej stronie prawego brzegu Czerny, okazuje się z depezy, że terytorjum Czerny znajduje się w ręku sprzymierzonych, a Rosyanie stoją lewym skrzydłem w Czuli i Kaudi, centrum pod Manguk Kale i Mackenzie, a prawem skrzydłem od Inkermanu aż pod forty północne, zaś główna ich siła znajduje się w Bakezi-Saraju.

Zamiarem ataku na rosyjskie lewe skrzydło pod Czulią byłoby zmusić Rosyan do opuszczenia nadmienionych pozycji i do cofnięcia się ku swej głównej sile. Trudności miejscowe są jednak tego rodzaju, że tylko gościńcem nad Czernę pod Kam-Moslem, na Kutormackenzie, tudzież na Belbek pod Kutorem można transportować działa, i że pierwaj należy zająć te pozycje nim się przystąpi do dalszych działań zaczepnych.

— Zdaje się już być pewną rzeczą, że wojska sprzymierzone przezimują w Krymie. Do Wolwich i Towru przesłano polecenia, by jak najwięcej i najspieszniej zabierano do Krymu nowych koców flanelowych, zimowej i nieprzemakającej odzieży, czapek, butów i pieców. Zamówione baraki zimowe już gotowe, a jedną ich część wysłano niedawno okrętami.

— Korespondent gazety Times donosi z dnia 8go września: Wczoraj nastąpiła nagle zmiana powietrza; dzisiaj mieliśmy bardzo zimny poranek, chmury zasłaniały firmament, a przy gwałtownym wietrze północnym wznosiły się tumany kurzu w około. Wnuiścia do Cathcart-hali były od świtu zamknięte podwójną linią piechoty i kawaleryi. Pierwsza brygada 4. dywizyi pozostała w okopach z 2. brygadą w rezerwie. Gwardye ledwie zluzowane w okopach, ruszyły tam na powrót z 3. dywizją w rezerwie, a 30.000 Francuzów zebrało się w nocy na około Mamelonu z rezerwą 5000 sardyńskiego wojska. O godzinie 10¹/₂ udał się generał Simpson ze sztabem swoim na drugą paralellę bateryi Greenhill. Za nim udał się także Sir Harry Jones, kierujący korpusem inżynierów w lektyce, gdyż był tak chory, że ani ręką ani nogą ruszyć nie mógł. W tym stanie pozostał w okopach dopóki się wszystko nie skończyło chroniąc się od zimna czerwoną szlafmicą; generał Simpson otulał się

ile mógł płaszczem, a generał Alrey podwiązał sobie uszy białą chustką od nosa.

Około południa nakazano, umyślnie dawać słabiej ognia, by Rosyanom nie dać poznać chwili ataku, oni zaś dali kilka strzałów na wzgórze Cathcart, gdyż stojące tam posterunki kawaleryi zwróciły ich uwagę. Na kilka minut przed 12. rzucili się Francuzi na dany znak na Małakow i w jednej chwili przecięli pierwsze zaskieki. W kilku skokach przebiegli małą przestrzeń między przednią paralellą i twierdzą; jeden batalion rzucił się za drugim, a kilka minut po wydobyciu się czoła ich kolumny z okopów powiewał już trójkolorowy sztandar z bastionu Kornilowa. Z początku był ogień karabinowy Rosyan słaby, gdyż niespodzianie natarto na nich; ale niebawem opamiętali się i wszczęła się zacięta walka, która trwała od godziny 12. do 7. i na tem się skończyła, że książę Gorczakow widząc tysiące swoich żołnierzy poległych zaniechał daremnej rozlewu krwi i przedsięwziął z podziwienia godną zręcznością przygotowania do odwrotu na stronę północną. Gdy sztandar francuski był już zatknięty na Małakowie, dano Anglikom cztery sygnały z bateryi Chapman do szturmu na redan.

O innych atakach francuskich nie donosi nic sprawozdawca, co do angielskich zaś mówi: Już dniem przed tem rozbierali oficrowie w obozie angielskim z powątpiewaniem ogłoszone dyspozycje, utrzymując, że rozprawa ta będzie powtórzeniem nieszczęsnego dnia 18. czerwca. Kolumny przeznaczone do szturmu były mianowicie za słabe, rezerwa za mała, a zresztą ustawiona zanadto daleko w zapleczu, gdyż okopy nie mogły pomieścić dość ludzi. Ze strony angielskiej uderzono tylko dwiema dywizjami, a z tych stała także część jedna w rezerwie, która wcale nie była w ogniu, Francuzi zaś atakowali czterema dywizjami.

— Wojska witają wszędzie marszałka Pelissier'a z największym entuzjazmem. — W Erzerum umarł na cholere pułkownik Calandrelli, który kierował tam potąd pracami oblężniczymi.

Omer Bassa przybył 11. września do Batum.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyn, 29. września. Jego Mość król porучzył aż do wyzdrowienia swego kierunek spraw rządowych księcu Eugeniuszowi Sabaudzkiemu-Carigan.

Konstantynopol, 27. września. Pod Karsem zabrali Rosyanie turecki transport zapasów żywności wraz z 1000 koni i 300 ludzi; sądzą tu, że Kars może się trzymać jeszcze kilka tygodni. Gałacki parostatek Lloydy przybył tu we dwa dni po poczcie lądowej.

Piszą z **Odessy** z d. 24. września: Jutro zrana spodziewany tu W. książę Konstanty; o planie podróży Cesarza nie wiadomo nic pewnego, lecz wyglądają także Jego przybycia. — Wczoraj przejeżdżali tędy hrabia Stackelberg, ces. ros. pełnomocnik wojskowy z Więdnia i hrabia Benkendorf z Berlina w podróż do Miłojajewa, gdzie Cesarz ma przyjechać dnia 25. b. m. — Główną kwatery księcia Gorczakowa przeniesiono do Bakezi-Saraju; korpus generała Ostensacken (dawna załoga Sebastopola) i korpus generała Liprandi stoją nad Czerną naprzeciw nieprzyjaciela.

Do Tryestu przywiózł okręt „Austria“ wiadomości z **Konstantynopola** z dnia 24. września. Podajemy ważniejsze: Pierwsza dywizja turecko-angielskiego kontyngensu w sile 13.000 odplynęła dnia 23go do Warny, stamtąd odejście do Szumli i Sylistryi na leże zimowe. Posiłki nadeszłe z Francji wyprawiono do Eupatoryi. — Omer Basza odejechał dnia 11. września z Trebizondy na azyatycką widownię boju, i zamierza skoncentrować w Szefketylu 50.000 wojska. Sir Longworth powrócił niespodziewany z wybrzeża abchazyjskiego ze switą do Trebizondy. Iskender Bey odpłynął do Krymu objąć komendę. Młody książę Czartoryski przybył z Mickiewiczem do Konstantynopola.

Okrętem „Euphrate“ nadeszły dnia 1. października do Marsylii następujące świeższe wiadomości z Krymu na Konstantynopol pod dniem 24. września: Generałowie zbrani byli w dawnej głównej kwatery, gdzie się naradzano nad dalszymi sprawami. Wojska częścią wypoczywają, częścią zbierają kule armatnie, za które im płaci osobna komisya. Spisują ciągle inwentarz materyału znalezionego w Sebastopolu. Uznano, że wszystkie warownie w Sebastopolu mogą być restaurowane. Marszałek Pelissier otrzymał kilka listów od księcia Gorczakowa. Warownie północne dają jeszcze ognia na miasto, sprzymierzeni odpowiadają na to dzielnie. Kawalerya angielska zimować będzie w Skutarach. Generał Mac-Mahon objął komendę korpusu rezerwy.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 5. paźdz. Na naszym dzisiejszym targu sprzedawano korzec pszenicy po 40r.; żyta 27r.25k.; owsa 16r.25k.; kartofli 10r.55k.; — cetnar siana kosztował 2r.55k.; okłotów 2r.40k.; — za sąg drzewa bukowego płacono 58r.7¹/₂k., sosnowego 42r.30k., a za funt masła 55k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie stryjskim.)

Stryj, 21. września. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych artykułów, jakie były od 1. do 15. b. m. na targach w Bolchowie, Bukaczowcach, Dolinie, Kałuszu, Miłojajowie i Rozdole: korzec pszenicy 12r.—14r.—13r.12k.—14r.—13r.36k.—14r.24k.; żyta 8r.12k.—8r.—9r.—9r.18k.—9r.12k.—10r.; jęczmienia 5r.36k.—8r.—5r.—8r.12k.—6r.36k.—0; owsa 3r.—3r.12k.—3r.12k.—2r.50k.—4r.—3r.36k.; hreczki 12r.48k.—8r.—0

